

Rejserapport Georgien kontekstrejse 12. – 22. juni 2017

Johannes Nordentoft og Jacob Thorsen

---

1. Baggrund

CISU has since April 2016 administered a Civil Society Fund as part of Danida's Neighbourhood Programme. The Fund supports civil society projects and activities which are rooted in partnerships between Danish CSOs and CSOs from eligible countries in the Eastern Neighbourhood region as defined by Danida's Neighbourhood Programme. A total of 31 applications has since launch April 2016 been submitted for the Neighbourhood Fund out of which four projects are now being implemented in Georgia. There is moreover a considerable resource base in Denmark interested in working in Georgia. Both Danida and EU are currently in the process of launching new programmes, which includes a number of civil society elements that could be of interest to the Danish resource base and their partners in Georgia.

2. Formål

In light of the above it is found highly relevant to conduct a thematic visit to Georgia with the following objectives:

- Assess scopes and limitations for civil society interventions in the Georgian context based on consultations with partner organisations in Georgia and organisations in the Danish resource base.
- Identify networks and key actors in Georgia as well as contextual information to be included in the World Map (part of the CISU web: <http://landeprofiler.cisu.dk/Land/BasisInfo?landKode=ge>) based on meetings with stakeholders in Georgia.
- Assess whether the new Danida and EU programmes include thematic issues of relevance to the Danish resource base and their partners.

A year has gone since the Neighbourhood Fund was launched, and this thematic visit will assess scopes and limitations for civil society interventions encountered by the Danish resource base engaged in Georgia, including the four projects funded by the Neighbourhood Fund. Moreover, consultations will be done with relevant stakeholders to assess thematic issues of relevance in to the Danish resource base and their partners. Consultations with Georgian stakeholders will be done to gain broader context knowledge on civic space in Georgia in view of CSO capacities to represent and mobilise action in response to civic priorities.

Stakeholders involved

Projects funded by the Neighbourhood Fund:

- Danish Helsinki Committee for Human Rights/Academy for Peace and Development
- Crossing Borders / Academy for Peace and Development
- The Danish Family Planning Association (Sex og Samfund)/HERA twenty one
- Danish Refugee Council/Consortium Legal Aid Georgia
- The EU delegation to Georgia (https://eeas.europa.eu/delegations/georgia_en)

- Danish Red Cross Georgia, Anne Kobæk
- Relevant Georgian CSOs

3. Observationer

Indledende møde UM den 12. juni vedr. lancering af Naboskabsprogram 2017-2021

UM yder støtte til civilsamfundsindsatser i Georgien via Europe Foundation (startede i 1990 – www.epfound.ge). Europe Foundation yder basket funding til lokale CSOer a la CISU. EU nyder høj tillid og støtte i Georgien 80%. Ortodox kirke høj tillid – lav tillid til lokale myndigheder. Europe Foundation projektkomponenter bl.a. youth bank methodology for at mobilisere unge i 30 communities, social enterprise development, coalition of NGOs – businesses and NGOs together. Ketevan Vashakidze holdt oplæg om Europe Foundation med efterfølgende Q&A. Svarede på mit spørgsmål om hvor hun ser at danske CSOer specifikt kan støtte Georgiske CSOer i partnerskaber. Svar: monitoring af stat, disabled, minorities og capacity development af CSOer. Martin Bille kommentarer: i det nye naboskabsprogram er der ikke så stor støtte til danske CSOer som tidligere. CISU har ydet god støtte til små NGOer, men i det nye program er fokus på længerevarende bæredygtighed – små NGOer giver ikke samme lasting support (lukker ned når funding tørrer ud). Naboskabsprogram under forberedelse indtil november 2017 – start i 2018 (indtryk er at der her er mulighed for at kunne påvirke nyt naboskabsprogram).

Academy for Peace and Development (APD) (partner med Helsinki Komittéen og Crossing Borders) 20. juni

APD blev grundlagt i 2002. En "kernegruppe" i APD erhvervede seks års erfaring fra Young Leaders for Peace and Development (YLPD) Uddannelsesprogram omkring at bygge broer af venskab, forståelse og dialog blandt teenagere ofre fra georgisk-abkhaz-konflikten. I de følgende år har APD udviklet en profil i fredsopbygning, ungdomspolitikudvikling og uddannelse for unge og interessenter på ungdomsområdet. Stiftere kommer alle fra Abkazien (APD ansatte har status af IDP). Havde i 1999-2006 USAID funding. Startede med fredsarbejde og træning. Har oplevet gode forbedringer igennem de seneste 15 år i Georgien indenfor sikkerhed, korrupsion og infrastruktur. Youth Platform er en central APD indsats. Begyndte i 2004/2005. Ca. 185 ungdoms NGOer deltager. Årlig event i et løst netværk.

Signifikante civilsamfundsspørgsmål: volunteers lack respect from society, local municipalities lack capacity, local interventions not need based (not based on evidence), Isis recruitment in Muslim areas (name areas?) recruited for Syria, youth wing organizations have not open membership. Reluctant to open membership selfish motives of members/volunteers. Mange CSOer opfylder watch dog rolle omkring e.g. korrupsion overfor regeringen. Influert af dagsordener fra vesten. Der er ikke i Georgien tradition for frivillighed. Bl.a. pga. tiden fra Sovjet. Frivillighed ikke så udbredt – Georgien i transitionsperiode. Sociale medier brugt meget af unge. De fleste CSOer i Georgien arbejder socialt. Få har støtte fra Rusland, ekstreme politiske partier, ortodoks kirke. Der er fortsat sensitive spørgsmål i Georgien når det gælder LGBT, feminism, gender/womens issues, sexual education.

Har ikke tæt kontrakt med Crossing Borders – lidt udveksling med projekt i Ukraine. Der har været et opstartsmøde – ellers begrænset kontakt. Ville have været godt med kommunikationsplan Alternative V-CB-APD for bedre udveksling. Tæt samarbejde med World Vision i CB projekt – har kommunikeret med CB omkring implementering af indsatser relateret til Objektive 3. Adgang til

skoler er svær – bedre at arbejde med klubber (World Vision regi). Projektændring Objektive 3 er ikke beskrevet/begrundet fuldendt i statusrapport.

Projekt med Dansk Helsinki Komité (DHK) vedrører 40 unge i Tbilisi. Kan søge støtte til mindre projekter. Alle unge er medlemmer på Facebook. Her skal indsats dokumenteres.

APD behov for donorstøtte indbefatter conflict and peace resolution (good experiences, good practices), school governance, international support give legitimacy. Partnerskabstilgang vigtig – vigtig inspiration at hente fra Danmark.

Salto Ressource centre Polen (Erasmus+) – giver god oversigt over NGOer i naboskabsregion.

HERA XXI (partner med Sex og Samfund) 15. juni

HERA XXI blev grundlagt af frivillige aktivister for at adressere eksisterende udfordringer omkring seksuel og reproduktiv sundhed og for at forbedre tilgængelighed af høj kvalitet af reproduktive sundhedstjenester til kvinder og sårbare grupper. HERA har 8 ansatte og 30 young-to-young educators. Bestyrelsen: 5 kvinder, 2 mænd. Heraf én ung. Årlig GF med valg til bestyrelsen. Årligt budget 394,000 GEL. God fundraising kapacitet.

Start i 1999 – svær socioøkonomisk situation i Georgien – intet fokus på kvinders sundhed, ingen moderne metoder for abort, reproduktiv sundhed. Voluntørbaseret organisation – ingen traditioner i Georgien for volunterisme på det tidspunkt. Har gode erfaringer med inddragelse af frivillige (700 volontører (ca. halvdelen i Tbilisi) – kommunikation via sociale medier).

HERA tilgange: TV serier, advocacy, lobby, youth friendly services (reproductive health and rights), informal education, safe abortion methods (partnership with health clinics), partnership with universities (education to midwives), confidential services (online), HIV/AIDS prevention (HIV group), link med LGBT community, sexworkers group.

Har ca. 5-6 daglige konsultationer online. Gode kontakter med myndigheder (health authorities, ombudsman) og first lady to forward reproductive health agenda, first lady. Stat har intet budget til reproduktiv sundhed. Også gode regionale og internationale kontakter.

Possible Danish CSO inputs: working with parents, best practices reproductive health, networking

The Consortium Legal Aid Georgia (LAG) (partner med DRC) 17. juni

Yder gratis juridisk bistand til IDP. Samarbejder med lokale CSOer og CBOer. LAG er medlemsbaseret – valg til bestyrelse hvert tredje år.

Generelle civilsamfundsproblematikker: svært at organisere folk hvis ikke der er konkrete incentives pga. Sovjet fortid (civilsamfund associeres med statsstyring). Typiske problemstillinger for IDP i Georgien: adgang til netværk og dét at kunne adressere deres problemer overfor myndigheder. IDP er ikke en humanitær krise i Georgien men et udviklingsproblem. Den Georgiske stat har ydet god støtte med huse.

Ønsker at høre mere om CISU erfaringer som paraplyorganisation/platform at arbejde med CSOer i netværk. Partnerskaber giver added value: gensidig udveksling af erfaringer, større gennemslagskraft ift. påvirkning af stat, arbejde med sårbare grupper, partnerskab giver større legitimitet – specielt hvis der er international støtte. LAG ønsker kontakt til danske CSOer, der arbejder med legal rights (barfodsjurister)

Charity Humanitarian Centre Abkhazeti (CHCA) (partner med DRC) 17. juni

Arbejder med IDP og CBO (home owners association) omkring identifikation af deres grundlæggende problemer og udfordringer. Faciliterer derefter møder med lokale myndigheder (roundtable meeting).

Har identificeret i alt 150 problemer hvoraf 27 af problemerne er løst.

Survey med 425 IDP respondenter. De største problemer er arbejdsløshed, betaling af skat, udgifter til medicin, adgang til børnehaver

I alt 45 love har indflydelse på IDP

Match fund fra lokale myndigheder. CHCA har gennemført 25 projekter siden 2008 – lokale myndigheder har ydet match fund de seneste 3 år (til sociale projekter).

I 2015/2016 gennemført 6 projekter med deltagelse af lokale myndigheder (ældrebolig, børnehaver). Problemer kan eksempelvis være hegn til kreaturer (i konkrete tilfælde har myndigheder ydet 80% i match fund).

Har været på studietur til Slovakiet – best practices.

49 CBO'er omfattet af projektet – 1820 personer.

8 slags træning herunder:

- Kommunikation, medier, kampagner
- Lederskab
- Lobby/fortaler
- Organisationsudvikling

Medietur i en uge rundt i Georgien for at gøre opmærksom på IDP problemer. Stort problem omkring integration af IDP i lokale samfund. IDP placeres i samfund med få jobmuligheder. Mange IDP er tidligere landmænd. Bosætning bør ske i områder med eksisterende beboere. P.t. eksisterer 350 IDP bosættelser.

CHCA medlem af forskellige ministeriers steering committees.

Regeringsplaner om at ændre støtte til IDP. IDP ved det ikke endnu. CHCA vil informere IDP herom og fakta-checke lovforslag.

Af årligt CHCA budget går 13% til administration og 87% til aktiviteter.

I Georgien god viden og indsigt om IDP. Bekymring om Europe Foundation også vil adressere IDP spørgsmål fremadrettet.

Folkekirkens Nødhjælp – Danish Refugee Council (DRC) 19. juni

Generelle udfordringer CSO miljø:

- Svage lokale CSO'er
- Bæredygtighed
- Link sociale indsatser-business
- Få er medlemsbaserede – ingen accountability towards constituency

Partnerskab med danske CSO'er kan give added value; netværk, soft aspects, erfaringsudveksling. Få medlemmer skyldes Sovjet baggrund og begrænset tid til engagement pga. prioritering ift. indtjening/økonomi.

DRC har 18 lokale medlemmer i deres platform – herunder CHCA og LAG. DRC er optaget af hvordan de sikrer bæredygtighed blandt medlemmer.

I Georgien er der 56.000 registrerede NGO men anslået 150 nationale NGOer aktive. Stigende tendens til politisk støttede NGOer (man er dygtige til at skrive ansøgninger). Opererer som tænketanke. Flere har EU, USAID støttede projekter men mangler folkelig forankring.

Educators and Scientists Free Trade Union of Georgia (partner med Gymnasielærerne) 21. juni
40.000 medlemmer. "Civilsamfund er en demokratisk baby i transition". De anser sig selv som en "virkelig" CSO og rollemodel. Lærens rolle er vigtig for ny generation og fremtidige citizens. Medlemmer af EU platform – Education for all Georgia Coalition
Fortaler for uddannelsesreformer i regering (medlem af flere foraer med god adgang til meningsdannere og beslutningstagere).

Nuværende prioriteter:

- Sovjet tradition dominerer stadig (gns. alder lærere 51 år) – mangler dialogiske kapaciteter. Skoler kan godt være mere åbne og demokratiske – behov for grundlæggende demokratisk forståelse på skoler. Lærere er medlemmer af skolebestyrelser, men har reelt ikke indflydelse. Direktør er meget indflydelsesrig på skoler.
- Fokus på minority rights
- Disciplinærkomiteer på skoler giver begrænset beskyttelse til lærere.

I lovgivning er skoler reguleret decentralt, men reelt er de centralt styret. Union er i dialog med undervisningsministeriet omkring dette.

Mange CSOer repræsenterer reelt ikke civilsamfundet – de har ikke en constituency. Responsible to nobody.

Europe Foundation (EF) 20. juni

Har ca. 140 CSO i deres netværk. Administrerer subgranting facilities. Der er ikke krav om formelt medlemskab af EF ved uddeling af grants. Søsterorganisation i Ukraine: East Europe Foundation. Har også samarbejde med netværk i Moldova. EF vurderer der er godt potentiale for dansk CSO engagement i Georgien:

- Miljø
- Community development
- Monitorering af budgetforbrug i staten
- Reelt alle sektorer...
- Kapacitetsopbygning
- Arbejde med at CSOer er ansvarlige overfor constituents.
- Overgang til national funding (tiårigt sigte udfasning international funding)

Arbejder med Youth Banks. Har erfaring i arbejde med CSOer i Abkazia. Medlem af Kaukasus Hubs. Arbejder med socialøkonomiske virksomheder.

CIDA 20. juni

Har tidligere haft partnerskab med Dansk Center for Menneskerettigheder.

Arbejder bl.a. med kobling mellem business og human rights. Har lavet en baseline, der giver et overblik over lovgivning på området. CSR klub med 80 medlemmer – link til UN Global Compact Georgian Network.

CIDAs aktuelle indsatser: IDP, eco migrants, hustruvold.

Koordinerer Regional Civil Society Network (RCSN) - 64 CSOer medlemmer – bringer lokale problemer til national dagsorden. Syv arbejdsgrupper (køn, konflikt, Euro-Atlantic relations/integration, CSR, lokaludvikling). Ikke formelt medlemskab. Fælles karakteristika medlemmer RCSN: arbejder lokalt/regionalt, mere end 6 mdr. erfaring, de er aktivt implementerende indsatser, ikke politiske-religiøse-kommercielle. Holder årligt møde hvor alle deltager.

Staten har en public service reform med deltagelse af CSOer. Ikke tradition for medlemsorganisationer i Georgien.

Top prioriteter for CSOer aktuelt:

- Business/CSO samarbejde (som tema)
- Antikorruption (værktøjer/tilgange)
- Aktivt partnerskab
- Nye redskaber omkring transparens
- Lokale CSOer: redskaber, værktøjer generelt indenfor alle temaer
- Nationale CSOer: transparens og etik

Zviad bruges ofte som offentlig meningsdanner (TV bl.a.) – senest omkring overvågningssspørgsmål.

4. Outputs og anbefalinger

CSOer har frit handlerum i Georgien med en stat og lovgivning, som ikke skaber unødige benspænd. Flere CSOer nyder dog kun begrænset tillid, hvilket til dels har trådt tilbage til Sovjettiden med kollektive tvungne medlemskaber, samt en kultur med generelt høj grad af korruption og (derfor) større tillid til familie, venner og kirken. En udpræget vertikal hierarkisk samfundsstruktur med blot få horisontale sociale lag. De CSOer som findes har oftest få medlemmer, overvejende elitære med en selvsupplerende bestyrelse, og tager ofte ikke udgangspunkt i lokale konkrete problemstillinger men derimod nationale/globale abstrakte dagsordener, hvilket yderligere gør det svært at hverve medlemmer. Langt de fleste CSOer findes i Tbilisi, og har kun begrænset rækkevidde/indsatser i resten af Georgien. Med andre ord er der meget begrænsede civile aktører som lytter og kan respondere på behov fra lokale og udsatte grupper i og udenfor Tbilisi; CSOer hvor folk kan mødes og engagere sig omkring lokale konkrete fælles problemstillinger og dagsordener.

Fornævnte karakteristika giver muligheder for dansk CSO engagement i Georgien indenfor bl.a. LTA. Hvor der i høj grad i Tbilisi-baserede CSOer er god faglighed, kniber det derimod med implementering af elementer indenfor LTA. Her vil danske CSOer kunne bidrage med inputs omkring hvordan LTA sikres i organisation overfor medlemmer og målgruppe, som projekter henvender sig til.

Anbefalinger:

- CSOer og subgranting. Flere nationale CSO paraplyorganisationer positioner sig om at være samlende for CSO indsatser for forskellige befolkningsgrupper, hvor flere tilbyder subgranting schemes doneret af internationale donorer. Det er vores vurdering, at hvor disse bevillinger ydes på objektive faglige kriterier, er der et mindre fokus på LTA kriterier i bevillingerne. CISU vil her kunne bistå nationale CSO paraplyorganisationer med viden og kompetencer indenfor hvordan subgranting schemes også kan indbefatte incitamenter til at integrere LTA

komponenter i projektindsatser for at sikre folkelig forankring. "Mange CSOer repræsenterer reelt ikke civilsamfundet – de har ikke en constituency. Responsible to nobody," som det blev sagt på mødet med den Georgiske lærerfagforening (partner med Gymnasielærerne). CISU bistand til georgiske CSO paraplyorganisationer med viden og kompetencer indenfor hvordan subgranting schemes kan indbefatte incitamentet til at integrere LTA komponenter i projektindsatser bør parallelt kobles med bistand til Ukrainske CSO paraplyorganisationer, hvor LTA viden og indsigt (muligvis/sandsynligvis) også står svagt. I efterårets kontekstrejse til Ukraine blev følgende CSO paraplyorganisationer med subgranting schemes identificeret: Isar Ednannya (<http://gurt.org.ua/>) og CCC (Creative Centre Counterpart). Europe Foundation (Georgien) nævnte, at de har en søsterorganisation i Ukraine, East Europe Foundation, som også administrerer subgranting schemes. Naboskabsregionen bør samtænkes således

- Ruslands anerkendelse af Sydossetien og Abkhasien har skabt spændinger mellem Georgien og Rusland, der i dag ikke har diplomatiske relationer. Der er anslået 200.000-250.000 IDP i Georgien som følge af konflikter. Området er i det hele taget et spændingsfelt med Rusland der grænser mod nord, i øst Azerbadjan, i syd mod Armenien og Tyrkiet (og Iran længere mod syd). Fra Ukraine er der "spirende" gode erfaringer fra danske CSOer, som arbejder med at adresserer de afledte effekter af konflikter i landet, og der er potentialer og perspektiver for at danske CSOer på lignende vis kan engagere sig i Georgien og regionen for at skabe øget sammenhængskraft for befolkningerne i regionen.

Annexes

TOR Georgia Thematic Visit 13-22 June 2017.

Jacob Thorsen and Johannes Nordentoft

---

1. Background

CISU has since April 2016 administered a Civil Society Fund as part of Danida's Neighbourhood Programme. The Fund supports civil society projects and activities which are rooted in partnerships between Danish CSOs and CSOs from eligible countries in the Eastern Neighbourhood region as defined by Danida's Neighbourhood Programme. A total of 31 applications has since launch April 2016 been submitted for the Neighbourhood Fund out of which 4 projects are now being implemented in Georgia. There is moreover a considerable resource base in Denmark interested in working in Georgia. Both Danida and EU are currently in the process of launching new programmes, which includes a number of civil society elements that could be of interest to the Danish resource base and their partners in Georgia.

2. Objective

In light of the above it is found highly relevant to conduct a thematic visit to Georgia with the following objectives:

- Assess scopes and limitations for civil society interventions in the Georgian context based on consultations with partnerorganisations in Georgia and organisations in the Danish resource base.
- Identify networks and key actors in Georgia as well as contextual information to be included in the World Map (part of the CISU web: <http://landeprofiler.cisu.dk/Land/BasisInfo?landKode=ge>) based on meetings with stakeholders in Georgia.
- Assess whether the new Danida and EU programmes include thematic issues of relevance to the Danish resource base and their partners.

3. Outputs

The thematic visit will be lead to a report compiling main findings and recommendations.

4. Thematic issues for the visit

A year has gone since the Neighbourhood Fund was launched, and this thematic visit will assess scopes and limitations for civil society interventions encountered by the Danish resource base engaged in Georgia, including the 4 projects funded by the Neighbourhood Fund. Moreover, consultations will be done with EU and relevant Danish authorities involved with the launch of new programmes with civil society elements to assess thematic issues of relevance in to the Danish resource base and their partners. Consultations with Georgian stakeholders will be done to gain broader context knowledge on civic space in Georgia in view of CSO capacities to represent and mobilise action in response to civic priorities.

5. Stakeholders involved

Projects funded by the Neighbourhood Fund:

- Danish Helsinki Committee for Human Rights/Academy for Peace and Development
- Crossing Borders / Academy for Peace and Development
- The Danish Family Planning Association (Sex og Samfund)/HERA twenty one
- Danish Refugee Council/Consortium Legal Aid Georgia
- The EU delegation to Georgia (https://eeas.europa.eu/delegations/georgia_en)
- Danish Red Cross Georgia, Anne Kobæk
- Relevant Georgian CSOs

6. Plan of work

Prior departure preparatory meetings will be done with CISU advisor group, The Eastern Neighbourhood Civil Society Fund. During the visit we will have individual meetings with the concerned stakeholders and the EU delegation to Georgia.

7. Timetable (tentative)

June 13-22, 2017.

Preliminary plan:

See annex – “preliminary programme”

8. Dissemination

- A follow-up meeting with Danish partners to share findings from the trip
- An internal meeting at CISU sharing the findings with colleagues so this feed into the work of the naboskabspulje-gruppe
- Inputs to the CISU world map on relevant networks in Georgia.